

Dystonie

Neurologie

Inleiding

Uw neuroloog stelt voor u te behandelen met botulinetoxine.

Botulinetoxine is een gif dat in de natuur voorkomt maar wat gezuiverd en verdund als medicijn gebruikt wordt. Het doel van de behandeling met botulinetoxine is er voor te zorgen dat de spieren minder onwillekeurig samentrekken waardoor u minder ongewilde bewegingen maakt.

Welke aandoeningen kun je behandelen met botulinetoxine?

Dystonie is een verzamelnaam voor stoornissen die ontstaan door ongewilde spierspanningen. Botulinetoxine wordt gebruikt als eerste keuze middel bij verschillende vormen van dystonie:

- **cervicale dystonie:** dit is een dystonie van de hals- en nekspieren waardoor iemand ongewilde hoofdbewegingen heeft
- **blefarospasme:** dit is een dystonie van de spieren rond het oog waardoor iemand meer knippert en/of knijpende bewegingen rond de ogen ervaart
- **spasmodische dysfonie:** dystonie van de stembanden waardoor de stem vervormd raakt
- **oromandibulaire dystonie:** dystonie van mond/kaak- en tongspieren
- **hemifaciale spasme:** bewegingsstoornissen waarbij de spieren aan 1 kant van het gelaat onwillekeurig samentrekken door prikkeling van de aangezichtszenew.

Klachten van dystonie kunnen verlicht worden door botulinetoxine injecties. De neuroloog spuit kleine hoeveelheden in de juiste spieren. Meestal moet er op meerdere plaatsen worden geïnjecteerd. De klachten verbeteren na enkele dagen tot weken maar verdwijnen meestal niet volledig. Na gemiddeld 3 tot 4 maanden is de behandeling uitgewerkt en moet de behandeling worden herhaald.

Wat is botulinetoxine?

Botulinetoxine is een natuurlijk gif gemaakt door de bacterie Clostridium botulinum. Er zijn verschillende botulinetoxines die erg op elkaar lijken. Voor dystonie is botulinetoxine type A onder de namen Botox en Dysport in de handel. Deze preparaten verschillen iets van elkaar in samenstelling maar hun uitwerking is hetzelfde. In kleine hoeveelheden toegediend zijn deze middelen veilig en goed te gebruiken bij spierstoornissen.

Hoe werkt botulinetoxine?

Botulinetoxine werkt op de plaats waar de zenuwuiteinden zich verbinden met de spiervezels. Het zorgt ervoor dat de zenuw geen prikkel doorgeeft aan de spier. Dit gebeurt doordat botulinetoxine aan het zenuwuiteinde gaat zitten en voorkomt dat de “boodschapper” ofwel neurotransmitter Acetylcholine genaamd een prikkel doorgeeft aan de spier. Deze prikkeloverdracht is nodig om de spier te laten aanspannen. Na toediening van botulinetoxine zal de spier verslappen en ook dunner worden.

U gaat naar het ziekenhuis en dan?

Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?

- uw afsprakenkaart
- uw legitimatiebewijs

Met wie kunt u een afspraak maken of verplaatsen?

U kunt tijdens kantooruren contact opnemen met afdeling KNF, tel. 0229-208335

Waar meldt u zich?

U meldt zich op de poli neurologie, 1e etage (poli 80). U wordt hierna voor de behandeling opgeroepen.

Hoe bereidt u zich voor op het onderzoek?

- als u medicijnen gebruikt kunt u die blijven gebruiken
- graag melden indien u bloedverdunners gebruikt (bijvoorbeeld ascal, plavix, sintrom)
- voorafgaand aan de behandeling mag u gewoon eten en drinken
- gaarne geen huidcrème danwel make up voor de behandeling aanbrengen
- bij behandeling ter plaatse van nek/halsregio vragen wij u rekening te houden met uw kledingkeuze (geen hooggesloten kraag etc) en sieraden te verwijderen

Hoe wordt botulinetoxine toegepast in een medische behandeling?

De neuroloog injecteert botulinetoxine in de spier(en) die ongewild samentrekken. Bij de behandeling wordt nauwkeurig (soms met behulp van een emg-apparaat waarmee de spieractiviteit hoorbaar kan worden gemaakt) bepaald welke spier(en) het probleem veroorzaakt/veroorzaken. De behandeling duurt 10 tot 20 minuten en vindt poliklinisch plaats. Het effect treedt in de regel op na 1 week en houdt gemiddeld 3 maanden aan. Dit komt omdat de zenuw een nieuwe verbinding maakt met de spier. Meestal treedt niet direct na de eerste behandeling het gewenste effect op. Vaak kan de neuroloog pas na een aantal behandelingen inschatten hoeveel botulinetoxine er nodig is. Bij een behandeling van eens in de 3 maanden is men al gauw een klein jaar verder voordat over het effect echt iets te zegen valt. Daarnaast is het belangrijk dat u goed aangeeft wat de effecten zijn geweest van de injecties.

Welke bijwerkingen kunnen optreden bij de behandeling met botulinetoxine?

Over het algemeen zullen er bij de behandeling met botulinetoxine weinig bijwerkingen optreden. Eventuele bijwerkingen zijn niet ernstig en gaan vanzelf over. Soms kan een injectie pijn doen, een blauwe plek of irritatie veroorzaken. Het kan voorkomen dat iets botulinetoxine onbedoeld in andere spieren terecht komt. Daardoor kunnen de klachten soms kortdurend verslechteren. Bij een behandeling van cervicale dystonie kunnen voorbijgaande slikproblemen en een slappe nek optreden. Bij de behandeling van blefarospasmen kan het bovenste ooglid omlaag hangen of droge ogen ontstaan. Sommige mensen ontwikkelen een afweerreactie

tegen botulinetoxine waardoor de behandeling in de loop van de tijd minder krachtig wordt.

Sommige patiënten ervaren na de behandeling milde griep-achtige verschijnselen.

Wie kunt u bellen als er problemen ontstaan ten gevolge van de behandeling?

Krijgt u klachten na de behandeling met botulinetoxine dan belt u tijdens kantooruren met de poli neurologie, tel 0229-257827.

Vragen

Heeft u vragen over uw behandeling, stelt u deze dan aan uw specialist.

Meer informatie

U kunt aanvullende informatie vinden op de volgende site:

www.dystonie.nl

U kunt ook contact opnemen met:

Nederlandse Vereniging voor Dystoniepatiënten

Postbus 9345

4801LH Breda

Tel 076-5140765

E-mail: secretariaat@dystonievereniging.nl

Notities:

Locatie Enkhuizen

Molenweg 9b
1601 SR Enkhuizen
T. 0228 312 345

Locatie Hoorn

Maelsonstraat 3
1624 NP Hoorn
T. 0229 257 257

Locatie Purmerend

Waterlandlaan 250
1441 RN Purmerend
T. 0299 457 457

Locatie Volendam

Heideweg 1b
1132 DA Volendam
T. 0229 257 500

Postbus 600, 1620 AR Hoorn

www.dijklander.nl
info@dijklander.nl

FLD-00656-NL 09-12-2020